

Høringsvar om Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalgets (FKLU) fire forslag til ny filialstruktur for Bornholms Folkebiblioteker

Nedenstående høringssvar fremsendes på vegne af Aakirkebytinget, Allinge-Sandvig Byforening, Gudhjem By- og Museumsforening, Hasle og Omegns Byting, Rønne Borgerforening, Rønne Byforening og Byforeningen Svaneke Venner. Forslagene fra FKLU har været behandlet og diskuteret på fælles og lokale møder i hver af de syv nævnte lokale borgerforeninger, og nedenstående udtrykker den fælles holdning.

Om de fire forslag

Helt overordnet vægter vi sammenhængskraften i de bornholmske lokalmiljøer særdeles højt, og derfor finder vi ikke, at nogen af de fire forslag er gangbare eller fremmende for en positiv udvikling på Bornholm. Derimod vil lukning af filialer indebære en stor risiko for at marginalisere og udelukke grupper som ældre og børnefamilier, ligesom der er en risiko for, at både ensomhed og mental mistrivsel vil øges i de berørte lokalsamfund. Derfor vil hvert enkelt af de fire forslag øge den generelle ulighed på Bornholm – herunder den sundhedsmæssige ulighed. Overordnet set vil lukning af filialer gøre det mindre attraktivt for potentielle tilflyttere at bosætte sig i de berørte områder.

Om processen

Vi finder det stærkt bekymrende, at kommunen ikke har villet og/eller evnet at inddrage borgerne reelt i processen om bibliotekernes fremtid. De spæde og mangelfulde forsøg på at involvere borgerne har – de metodiske svagheder til trods – alle entydigt peget på, at borgerne ønsker nærhed og lokal sammenhængskraft og dermed er imod lukning af filialer. På trods af dette, går alle de fire forslag i modsat retning; nemlig mod en centralisering af biblioteksvæsenet på Bornholm!

Som borgerforeninger bakker vi stærkt op om kommunens overordnede værdi om borgerinddragelse og har noteret os, at der på BRK's hjemmeside tilbydes et metodekatalog til kommunens ansatte, når de skal involvere borgerne. Som det står formuleret her, skal borgerne tages med på råd, når det fremtidige samfund skal formes – både til gavn for borgere og erhvervsliv. Vi sidder tilbage med en stor og bekymrende undren over, at dette katalog tilsyneladende ikke kendes, eller i hvert tilfælde har ikke været anvendt af kommunens ansatte i sagen om fremtidens bibliotekstilbud på Bornholm.

Om visionen

Som en konsekvens af den manglende involvering af borgerne er resultatet, at den vision, der beskrives i den aktuelle strategi for bibliotekernes fremtid, og som også kan genfindes i høringmaterialet, er udviklet af kommunens ansatte/ledelse og ikke har opbakning i befolkningens ønsker og behov. Og måske mere alvorligt, så er vi bekymrede over, at den gennemførte stærkt amputerede inddragelsesproces vil føre til en mistillid hos borgerne, når man fra kommunens side næste gang sætter et initiativ i gang, som man hævder bygger på borgerinddragelse. Vi frygter med andre ord, at man er i gang med at underminere troen på det lokale demokrati, herunder borgernes indflydelse på kommunens udvikling.

Det er desuden ikke nemt at se, hvor i den forudgående proces, at forslaget om at lukke lokale biblioteker kommer fra – er det mon personalets forslag, er det ledelsens ønsker, og ligger der mon

faglige begrundelser bag? Det er ærgerligt for diskussionens kvalitet, at der ikke er mere transparens bag dette. Den nylige artikel i Bornholms Tidende (28. juni), hvor det afdækkes, at beskrivelsen af bibliotekarernes dårlige arbejdsmiljø har været stærkt overdrevet, og som har været fremført som begrundelse for at centralisere, er medvirkende til at underminere hele ideen om at lukke filialer.

Om den besluttede besparelse

Vi anerkender, at BRK skal spare, og at biblioteksområdet naturligvis også skal bidrage. Imidlertid mener vi, at der er flere muligheder for at finde det relativt beskedne beløb (ca. 2.5 % af bibliotekernes samlede budget). Vi forventer i denne sammenhæng, at det politisk besluttes at sætte en proces i gang om, hvorledes besparelsen kan opnås, uden at der sker filiallukninger. Disse er jo indtil videre kun nævnt i strategioplægget. Ved den foreslåede proces tilbyder borgerforeningerne derfor at deltage i arbejdet med at finde disse besparelser.

De næste skridt

For os at se, er der kun én vej at gå i den kommende proces, hvis man vil rette op på fadæsen og den begyndende mistillid blandt borgerne. Man er nødt til at genstarte processen om udvikling af, hvad der i materialet kaldes et "moderne" og et "tidssvarende" bibliotekstilbud, så borgernes perspektiver, behov og ønsker for alvor bringes i spil.

Målet må være at udvikle en vision og et tilbud, der reelt afspejler borgernes ønsker og behov. Det ligger vel til højrebænet, at de personer, der skal have gavn af den kommende struktur, også bør bidrage til at udvikle den? Dette arbejde behøver hverken at være langvarigt eller kompliceret – og vi vil som borgerforeninger gerne tilbyde vores medvirken til at gennemføre dette.

Ovenstående er en mulighed for at bringe processen om bibliotekernes fremtid i overensstemmelse med kommunens overordnede værdigrundlag om borgerinddragelse. Og forhåbentlig også bidrage til at modvirke en øget marginalisering af sårbare, øget ulighed og faldende social sammenhængskraft på Bornholm, som de fire fremlagte forslag ellers risikerer at føre til.

Med venlig hilsen

Henrik Søby (Formand, Byforeningen Svaneke Venner)

Ole Stigemo (Formand, Gudhjem By og Museumsforening)

På vegne af:

Aakirkebytinget

Allinge-Sandvig Byforening

Byforeningen Svaneke Venner

Gudhjem By- og Museumsforening

Hasle og Omegns Byting

Nexø Borgerforening

Rønne Borgerforening

Rønne Byforening